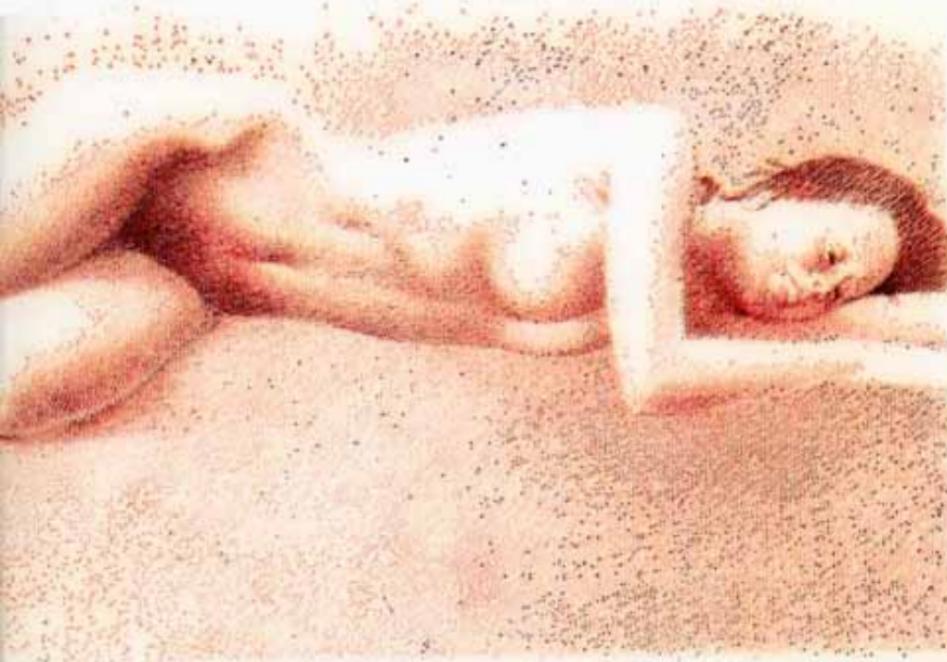

ljupko telo

joyica đurđić

REKLI SU O POEZIJI JOVICE ĐURĐIĆA

... Jovica Đurđić ulazi u zgradu naše literature posve tiho sa skromnošću i dostojanstvom pesnika komе je stalo do te zgrade u kojoj se, pored nebrojenih eksperimentatora i plitkoumnih škrabala, nalaze i ovedočeni stvaraoci kojima je stalo do umetnosti i života, do čoveka u životu koji tu umetnost inspiriše.

Već dugo u našoj lirici nije se o ljubavi govorilo i pevalo s takvom tananošću i neposrednošću, s tako sugestivno iskazanim lepotama koje čoveku ljubav pruža i daje. Bez sentimentalizma i rasplakanosti, bez vapaja i gorčine, Đurđićeva pesma ljubavi progovorila je izvornom neposrednošću i, u dobrom smislu reči, naivnošću.

Paučnasto i toplo Đurđić ispoveda ljubav, dajući je u svim prelivima i bojama, ponajčešće vedrim, bistrim, prozračnim, jer u stihovima ovog mladog pesnika ljubav ne nudi crnine i sunovrate, ponore i beznađa. Mladalačka idealizacija ljubavi i njenog sna o lepoti (...) nije izostala, kao što nije izostala ni konkretnost jednog doživljaja koji je dubok i koji je pun, koji je odista mladost i, isto tako, zdravlje mladosti.

TODE ČOLAK

Đurđićeva poezija ima posebnu ambijentaciju vezanu za životnu svakodnevnicu, a njegove metafore i pjesničke slike najčešće su građene na subjektivno-lirsкоj korespondenciji sa prirodom i njenom fenomenologijom. Kao ona Cesarićeva voćka okićena kišnim kapima što se presijavaju na suncu, treperi gotovo sva ka Đurđićeva pjesma vatrometom sjajnih metafora u kojima dominiraju slike ljeta, sunca, bilja, neba, zvezda...

STANIŠA TUTNJEVIC

JOVICA ĐURĐIĆ
LJUPKO TELO

Pogovor
MILORAD STOJEVIĆ

Lepotom knjige bavio se
ANTON DEPOPE

iovica đurđić

ljupko telo

partizanska knjiga

Ljubljana, 1985.

Copyright © 1985 by JOVICA ĐURĐIĆ

*Dopadaš mi se kada čutiš jer kao da si odsutna
iz daljine me čuješ i glas te moj ne dodiruje.
Kao da su ti oči nekud odletele
i poljubac jedan sklopio usne.*

Pablo Neruda

LJUPKO TELO

1.

*To je to telo. Njegova se tajna zove ljupkost.
Slutim sve te obline i pregibe ali ih ne dotičem.*

*Ne mogu reči, ne može glas, ne mogu linije ni boje,
Ništa ne može da dočara njeno prisustvo i lepotu.*

*Krv je zapalila ovaj nemir, Ženo, ovaj ritam tištine
Strah me je toga, ali ja sam sada sav u tebi ustreptao.*

*U tom naletu požude i ti si zastala zbumjena,
Poznala si da je ljubav velika istina nad istinama.*

*Taj odsutni glas tvojih usta, ta pena tvojih reči,
To je setna i opojna muzika koja začarava dušu.*

2.

*Utopi me u svojim očima kao u kapima meseca.
Zarobi me u svoje okove, u svoju put lakomu i belu.*

*Ovaj muški vетар, ове muuške pesme, ове ноћне очи,
Ове снаžне руке које slede улекнућа твоје коže,*

*To nisu lažni snovi. Čuješ li plačni zvuk gitare
Odozdo od mora koji nas opominje, devojčice moja,*

*Da ljubav je večna sve dok čovek traje...
I ljubi, i iznova kopa sjaj duše, i oseća...*

*Tvoja čvrsta bedra, tvoje bokove kao put jabuke,
Tvoje mleko koje navire za našeg budućeg sina.*

3.

*Ljupko telo, ljupko telo, neprestano tiho odzvanja
U mom divljem srcu. Pesnik bi mogao i u čelo da puca*

*Samo zbog nemoći reči, samo zbog njenih staklenih grudi.
Pomešani mirisi, tamna bronza, tamni prevoj trbuha...*

*Gola i ljupka, nikako ne uspevaš da sakriješ poriv kukova
Taj slatki smeh razbijen u zrnca stalno te odaje.*

*Telo, kao igra morskih talasa, vezaću se kao alka
Oko tvog pasa, uroniću u tvoje maslinjaste oči zauvek.*

*Spavaj, ljupkosti božanska, a ja ču da te gledam i dišem
Zgusnuti miris tvoje raskoši, ja ču srećno umirati zanesen.*

1-2. 10. 1977.

GRUDI DEVOJČICE

*Kao da nikada neće sazreti
Napete poput dugačkih zrna grozdova
Pod glatkom kožom beline*

*Upinju se u žestokoj боли nagona
Sa tragovima poljubaca
Samo što ne iskoče mlade*

*U vatri predvečerja
Otisak ljupkosti
Sav je od nežnosti i ljubavi
I ustreptalo srce
Golo je do providnosti*

*Pri svakom naletu
Pri svakom dodiru
Bujne nadimaju se kugle
Kao da će prsnuti
Pod usnom žudnje*

DOZREVANJE DEVOJČICE

*ta devojčica
oštrih kupica grudi
nežna kupačica
vidra koja seče modri talas
celo je leto dozrevala*

*ponekad u pesku
rasplamsavala
gorela
dok sam joj ljubio
kapi kolena*

*nemiran beše galeb
njenih bedara
vučica tamnog međunožja
trbuh sa zrncima
sunčevog praha*

*Pripijala me uz struk
procvetavala kao cvet višnje
dok sam osećao slast rasekline
i pomamnu igru tela
ponekad je govorila
ljubni me*

*sva se otvarala
kao leto mirisima
davala
pomalо uzdisala
i posle svega
ostajala dugo
astralnim očima
zagledana u nebo*

avgust, 1984.

LEPE ŽENE

1.

*Lepe žene su latice
Koje se rasprskavaju
Kroz naš život*

*Slast njihovih usana
Kada ljube
I tragovi poljubaca
Ostaju u nama*

2.

*Dolaze i prolaze
One
Lepe Penelope
Ljupke i nežne
Sa zagonetnim osmesima
U uglovima usana*

*Ostaju topli poljupci u srcu
i jedno šaputavo ah*

3.

*U dubokim zagrljajima
Kao cvetovi breskve
Otvarale su cvetne mirise
Haljina*

*Večerima koje su dogorevale
Iza nas, ljubavi, ljubavi
Polegle vlati*

4.

*Svi naši poljupci
Nisu dostojni dubine
Očiju lepih žena*

USNULA DEVOJKA

Vesni Parun

I

*Ona leži među travama nepomična u snu
Mirisi je uspavljuju a leto kradom obnažuje*

*Usne joj ljubi jedan cvet rumen u licu
Dok na kolenima kleći sunce nežnobledih jagodica*

*Jedna vlat slomljena u pasu slatka u soku
Puzi kradom uz bedra u tajne haljine šuštave*

*U san joj dolazi sanjač mehanih ruku i plavih očiju
Na konju propetu s mačem srebrnim o boku*

*Ona leži u travi nepomična i zagonetono osmehnuta
Devojka nežna i tiha ko boginja s freske*

II

*Ona dalje leži u hladu zrelog voća
Grudi ispupčenih žudnjom velikom optočena*

*Očiju sklopljenih i prstiju raširenih u bilju
Kao da rešava najčudniju tajnu zemlje*

*Šapuću bube pod mlečnim nebom kože
Propinje se jedan ljiljan u rastu da je dosegne*

*Dolazi vетar obuћen u ljubičasto pun nemira
Krijući se za stabla u krošnje lišća utišanog*

*Mreška joj i pomicе haljinu ko drski mladić
Zavlačeći se sve dublje ispod bela platna*

III

*Da se otvori lišće njenih očiju bademastih
I ptica da se vine iz čarobnih oblina*

*Videli bi stas koštute nešto od srnine glatkoće
Pogled neviniji od cveta koji se tek otvara*

*Neka se ne pomeri vazduh ni telo usnulo
U krugu vlati stabala i njene slatkoće*

*Neka se produži san i miris u slapu kose
Nevinost na usnama mir u tankom pojasu*

*Odmaknite se: cvetovi su se propeli za krunu
Ne gazite ih ne budite je ne govorite ništa*

KAD SU CVETOVI LJUBILI KOLENA

*Trava beše ružičasta i malo zelena
Tamo gde su cvetovi ljubili kolena*

*Tamo je sunce ličilo na dojku
A ljiljani nežni na moju devojku*

*Ispred nas polje reka zelena voda
U nebu ptica oblak zvuk broda*

*Gоворио сам: младости љубим ти рамена
(Најлепше од свега цвет су и жене)*

*Она је ћутала и гледала ме немо
Падало веће би време да кренемо*

LJUBAV DEVOJČICE

*U južnoj bašti meseca u kom trešnje cvetaju
Nemuštim jezikom govore ptice o tvojoj lepoti*

*Na nežnim stablima breza plavooki dečaci
Oštrim noževima urezuju tvoje lepo ime devojčice*

*I dok ti u dolini berem bele cvetove trešnje
Ležiš gledajući kako iza jasenova dolaze oblaci*

*Vojnici koji prolaze pored bašte pune mirisa
Luduju za tvojim očima i mekom prolećnom haljinom*

*U južnoj bašti meseca u kom trešnje cvetaju
Vолим te nežno iza stabala slatka devojčice*

Senta, 1970.

BELEŠKA O LARISI I PROLEĆU

*Klečeći sam molio pticu da kaže Larisa
Nešto malo od njenog daha i uvojaka
Da mi ispeva majušno jezero njenog pasa
Dubinu očiju tišinu gazelinih koraka*

*U krvi mi se budila poezija zapisana
Za ljiljane njenog tela tek procvetala
Gradilištima sam lutao pun velikih rana
Kraj mora mi palma o njoj šaputala*

*Disao april ko njene male grudi zaobljene
Dok sam je tražio prolećem u Budvi
Učini mi se: evo je tu je u trešnjinoj grudvi*

*Izlišan bejah govoreći Pasternaka u kišu
U svakom listu njeni prsti ko pluća dišu
Ali ja još i danas tražim te oči izgubljene*

DOLAZIŠ S MIRISOM BILJA

*Dolaziš: u stopalima ti miris bilja
U kolenima krunica ljiljana rumena
Nebo ti u očima jato zvezda pratilja
Mokra ti haljina razbuktava ramena*

*Žedan sam umoran od duge besanice
Moje se misli odmaraju na cvetu
Tebe ljube ptice tebe ljube bele krunice
Ja nesrećni jelen umro sam u davnom letu*

*Dolaziš: na mojim češ rukama usnuti
San je opasna prevara san je pola istina
Ja sam zora ja ču ti na usnama svanuti*

*Ja sam to nemoguće pesma voda trava
Na svemu stara zelenkasta patina
Ja sam stražar tvog nagog tela dok spava*

BELEŠKA O DEVOJČICI

*Telo ti more devojčice a ruke valovi
Oči boja vode iz kojih nevinost zrači
Čitav maj u kosi spava cvetni krugovi
Od tvog daha meni se u svesti mrači*

*Gledam: iz dlanova ti izleću galebovi
U tvojim mišicama oborenno sunce drema
Miruju srne u polju tvojih reči
Za tobom procvetavaju stabla bagrema*

*Telo ti more devojčice a u tvom stasu
Diše mala košuta dalekih predela
Ima nešto u pesku ima nešto u talasu*

*Od tvojih koraka i od tvoje nemirnoće
Ti bi sad odjednom mala moja biti htela
Zrela ko narandža ko južno voće*

DEVOJČICA

*Njene su grudi kao dve majušne ptice
Stidljivo skupljene u haljini ko u rosi
Kao boja bakra svetlost joj u kosi
Dok prolazi nemirnim korakom devojčice*

*Ona ima oči pogleda bistrog bez tajni
I ruke nevine kao nežne cvetove jutra
Dok stoji tako na pločniku i posmatra
Taj svet koji se miče svet sjajni*

*Žalim je što će jednom ipak da spozna
Da život nije bajka mladost i ljubav
Što će jednom i za gorčine da dozna*

*Kad ode dan prvog korza prvog plesa
Prvog poljupca koji joj se učinio ubav
Kad se na sve to iznenada spusti zavesa*

POLJUBAC

*Vatra koju želim iz mirisa i nežnosti žene
Iz najdivnije rane koja se uz mene privija
Na vrhovima prstiju ko na talasima pene
Mala se žiška na usnama ko rumen cvet razvija*

*Trešnja raspolućena pa mekoća pa slatkoća
Kako je nevino to lice u velikoj letnjoj noći
Dok ljubim i u poljupcima ubirem slatka voća
Dišu male ptice u njenim grudima ko u samoći*

*Svete kako si lep kad smo u toplom poljupcu
I ova reka i ovo drvo i ova izmišljena ptica
U vazduhu iznad ruku u ružičastom nepcu*

*Dok to traje zaboravljamo na bol i neki metak
Ljubavi moja nevinosti očiju i plavih vitica
Ako me voliš ne znamo poljupcu kraj i početak*

DEVOJČICA KAD PRVI PUT LJUBI

*Kao da te leptir blago dotakao
Krilom baršunastim dahom toplim*

*Tvoje lice kao kaplja prelazi
U rumenilo predvečerja tvoje ruke
Uz njega se privijaju one rastu*

*U puzavicu se izvijaju u san u čežnju
On se utopio u zenicama dubokim*

*Nikada nećeš sakriti tajnu duše
Nikada nećeš ruke pružiti dovoljno
Nikada san svoj leptirast dostići*

DUNJA ILI ŽENA

*Što dunja nisi, miris njen, otisak svežine
Boja koja zavodi oko i misao vodi daleko
Golo meso odenuto u maglu čežnje, ti
Bokovi ispod haljine u naborima vetra*

*Mišljah, kako da te nacrtam nestvarnu
Dok trčiš površinom mora i gubiš se
Daleko u jednoj tački bele puti kao galeb
Bežao sam iz samog sebe čupao iz duše*

*I ispisivao boju tvojih zenica mišlju svojom
Odlazio u nepoznato i istraživao malo srce
Dunje sa mog stola sledio okom trag
Raskošni oblik tvog tela ko rumen njene kore*

22. 4. 1975.

26

ŽENA -TRSKA

*Na jezeru je ljubih, a ličila mi na trsku.
Sva treperila u svom smehu mladenačke nežnosti.
Zaklinjala mi se u ljubav dok sam joj otvaraо
Male ruke i kolena. Tražih istinu tih reči*

*U očima koje behu odsutne, tražih u toj ljupkosti
Nešto od moje buduće kćeri. Bejah žedan
Sve više žedan dok ispijah slast tih cvetnih usana
Bejah daleko od sebe daleko u njoj samoj.*

*Skidoh joj haljinu, ukaza se telo žene-trske
Bila je bela kao lopoč na jezeru. Njeno vitko telо
Njeni dlanovi na mom licu. Pobijah se snage
svoje muškosti
Ona je treperila u mojim očima kao trska kao trska.*

OČI MOJE DRAGE DOK ME ISPRAĆA

*Draga moja ima oči kao kapi kiše u ruži
Dok me ispraća na pragu našeg doma
Pod krovom naših godina igra tamno sunce
U damarima našim sevaju munje očaja*

*Preko brda ljubičastih klizi topli sutan
I ulazi u moju dragu kao kradljivac mirisa
Draga moja stavљa uvo na školjku i ne
Čuje ništa samo udar talasa morskih*

*Ona maše rukama kao lastavica ne vidim
Više ništa ali ljubim dragu u oko ljupko
I slutim gorke godine odsutnosti pusto je
U svim stvarima ostaje srce napuklo*

5. 5. 1975.

MLADE VITKE ŽENE

*Mlade, vitke žene, s rekama bedara šuštavih,
S tužnim očima, dubokim provalijama u koje
padamo,
S jezerima koja otkrivamo ispod trepavica...
Šta će biti s njima kroz deset godina?*

*Prolaze one ulicama s telima gipkih srna,
Devojčice još, i uleću u naše poglede čežnjive.
Kao godine otvorene su njihove duše rascvetale,
Dok zanosno lelujaju kukovima oblim u hodu.*

*Kao talasi morski prodrlo je proleće meko
U te grudi, u te grlice koje se bude.
Rodite sutra devojčice, kažemo, da vas gledamo
U njima probudene kao bele cvetove na vodi.*

10. 6. 1975.

IZLET NA TRSAT KULU

1.

*Što je lepo more u daljini
Rekoh, moja ljubavi,
Što je sjaja nad njim.*

*Umirem noćas zaneseno
Ljubeći lük tvog vrata
Ko modri prevoj brežuljaka
Pod snegom.*

*Svija noć naše prste
U alke proleća
Dok sanjamo topli dom.*

2.

*Pod Trsat kulom
Leže ljubavnici.
Nas dvoje ko dve tišine.
April i cvetovi
Tihu senu bola, primećujem,
Pletu oko tvojih usana
I tanke bore oko očiju
Vukovi mesečinu raznose
U meni,
Kao po gorama rodnim.*

3.

*Svakim smo danom u sve većem bolu,
Moja ljubavi, opet se penjemo na kulu
Ko dve tišine
Presečene senkom meseca.*

*Što je lepo more u danjini,
Rekoh, moja ljubavi,
Što je modrine nad njim
Večeras.*

*Reč se moja u lotos rascveta
On se u ljupkost tvog lica
Raširi, vidim...*

ŽENA U MODROM

1.

*Dan je prostirao vodu pod njena stopala
Po zelenom pesku po naborima sutona*

*Ona je bežala iz usnule dubine s kapljama
Na haljini modrih niti oko lomna struka*

*S kikotom koji se rascvetavao na usnama
I mrvicama sunca u kosi sjajem što zri*

*Izmicala se moru zalazila u žive okuke
Čak i pod vodom neizbrisiv trag ostajaо*

*Trčala je žena u modrom obalom obalom
On je vikao: hodi meni, devojčice, hodi*

2.

*Hteo je poljubac vreo kao pečat utisnuti
Na tu usnu koja je čutala dan nemih riba*

*Hteo je rumenu zvezdu okačiti o njen smeh
Muziku bez opiranja da sluša iz dubine*

*Sačekala ga smerno umorna na žalu u požaru leta
Gde joj je svukao modro ljubio usne i kolena*

*Ona se zagrtala stidom stala da preinačuje veče
U njegovo oko mesečinu naga da odeva*

*Dan je prostirao more pod njena stopala
Po zelenom pesku u naborima sutona*

3.

*Svu tu noć listao je njena bedra od baršuna
Svu tu noć ona je usnom palila njegove mišiće*

*Sva rastočena i bela obećavala mu sinove
Iste, na njega, odmerenim korakom noćni sati*

*Jezdili preko terasa vinograda bežahu kasne
Ptice dva lepa profila lepila se za mahovinu*

*Sopstvenim očima nisu videli galebove u zenicama
Kad je jutro ušlo u ruke rekao je: Ja te ljubim*

*Dan je prostirao kapi pod njena stopala
Beskonačna u svojoj odsutnosti ona je sanjala*

TELO ŽENE

*Telo žene, od malo bakra i nežnosti, kao cvet
Koji prvi put ugleda sunce, ono koje se nudi
Ljubavi i godinama, leži na pesku avgusta.
Koliko snage i lepote u tim linijama! Volim*

*Te sene, taj napev ljupkosti skriven u dubinama
Njenih očiju, taj struk koji ima nešto od vitkosti
Srne u propnju. Volim to telo u svojim rukama
Žestoko od nagona i želje da se daje. Volim te*

*Prozirne prste, vitke i meke, na svom licu, tu
Daleku noć u Kostreni dok ljubičasti plašt
Sutona klizi preko morskih talasa. Beskonačna je*

*Moja glad posle svakog zagrljaja. U zatonima njenih
Očiju vidim istu glad, u njenim staklenim grudima
Otkrivam čežnju a na usnama želju za poljupcima.*

DEVOJČICA SKUPLJA SVOJA KOLENA

*Devojčica skuplja svoja bela kolena
Dva grumena svetlosti, dve kaplje nežnosti
Cvetove koji se u latice razlažu
Smerna, voli ona moje dlanove na njima.*

*Krv je moja iznese pred čudesnu svetlost
Ali ne otvara čvrste katance ljubavne
Ne pomažu tu ni poljupci ni plamičci
Koji se pale potajno u zenicama dubokim*

*Belina je njena razastrta u aprilu mlada tela
Ništa nisam naučio od prvog poljupca vidim
Samo je glad postala veća kroz godine
Jutro dočekujemo u travi i svetlost u daljini.*

DRAGA

*Vitka, na pesku toplog leta, leži draga
Ima otvorene oči zagnjurene u nebo
Zagonetno osmehnuta čuva svoju tajnu*

*Dođem, opružim se pored nje i čekam
Da i u moje oči uđe parče leta
Čekam čitavu večnost i više*

*Nisam srećan srećna je moja draga
Ona se sva pretvori u ljubav i
Zagrcne se od smeđa neobjasnivog*

*Kad zaželi zapali usnom novo sunce
I tankim ga rukama skine s visina*

BOG LJUBAVI

*Ima ona ruke nezasitne gladnice
Ruke čudesne i ruke tajnovite*

*One meni kažu: dođi u naše prste
Dođi da ta učimo ljubavi i vatri*

*Ima ona ruke koje se zovu čežnja
I ruke iz kojih žed velika izbija*

*Ima ona ruke zavodničke iz kojih
Beli bog ljubavi iskače i mene osvaja*

USTA U POLJUPCU

*Usta koja se dugo ne razdvajaju
U poljupcu u lancu ljubavi*

*Već na početku izranja mali sin
Nestašni mali ljubavnik budući*

*Sanjač ženskog tela koji će zapaliti
Nebo pticu zemlju i vodu*

*Koji će gledati u belu put
Kao u boga razapetog na dobošu*

*Usta na drugima koja se dugo ne
Razdvajaju celu jednu večnost*

VATRE

*On je usnama zapalio dve vatre
Na njenim dojkama*

*Zatim je umro pod palmom
Od snova i ljubavi neizmerne
I usta mu zaplivaše u moru*

Kao mrtve latice

*Njoj se u zenicama rodiše
Dva svetla bisera
I tu doveka ostadoše*

ZVEZDE NA UZGLAVLJU

*Ta razdvojenost
Lepota godina u struku
Poljupci koji traju*

*Bleda u iščekivanju
Sledi ona moj pogled
I put ruku*

*Znam taj nagoveštaj
Tajni znak ljubavi
Ramena stisnutih
Očiju ispod latica
Prijatni strah u telu*

*Bela kao vodeni cvet
Toliko mlada i nežna
Ni u pesmu ne smem
Da je uvedem*

*Ostaju samo noćni poljupci
I kasne zvezde na uzglavlju*

GALEB U TELU ŽENE

1

*Galeb u telu žene
U njenoj ljupkosti
Razastrtoj na plaži
U Žurkovu
U njenim bedrima čvrsttim
I požudnim dok
Vitka
Izlazi iz vode*

*Galeb pritajen
U njenom tankom struku
Lakom, samo što ne poleti*

2

*Izlaže ona svoju lepotu
Moru i suncu
Dok je pogledima svlače
Mladići gladni ljubavi*

*U svojoj tihoj najezdji
U svom čarobnom naletu
Ona unosi malu svečanost
Na topli pesak leta*

3

*Ona leži
Mirna i odsutna*

*Koliko je lepote
U lukovima njenih ruku
Dok je zapljuškuje sunce
I vетар s ukusom mora
I dok belina galeba
Iščezava u zrncima bakra
Zategnute kože*

*Ona pliva
U ravnomernim zamasima
Ljupko se leluja
Telo za kojim čeznemo*

4

*Lepo je njima skupa
Oni se vole
Galeb i žena*

*U svakoj kaplji
Od zagasita zlata
Nešto je od njene dražesnosti*

*Mi volimo te kaplje
I zato plivamo u blizini*

PRVA LJUBAV

*Ona i on
Njihova prva ljubav*

*Ona s očima plahim
I srcem plašljive srne*

*On u naponu
Ratnik koji prodire*

*Zenice joj nebo ispijale
Dok je sva od ljupkosti njega grlila*

*Ko polen spuštali se njegovi poljupci
Po njenom telu nežne devojčice*

*Ona lepa i vitka on u njoj preseljen
Ispod crveni cvet tek procvetao*

25. 8. 1979.

SLAP

*Ostavljamo prozor otvoren noću i srce
Godinama. Kao bogovi utišani gledamo
Gore zvezde bremenite dok se svetlost
Stropoštava u more bez zvuka koji bi
Mogao da zaledbi nad kamenjem žala.
Svetli jedno oko na nebu, drugo ne
Poznajem, nesanice nas muče dok starimo
Misleći na smrt i put. Još smo prividno srećni
Mislimo na zvezde i ostavljamo prozor
Otvoren da bismo gledali gore.*

*Mi često i ne slutimo u toj tišini slap
Mesečine, kao ljupkost žene kad se ukaže
S mekim crtama tela, kažem, mi i ne
Slutimo slap svetlosti koji nas
Zloslutno zanosi i uništava.*

USNE

*Usno vlažna, rumena pukotino, vatro!
Ko pelud meka zriš u poljupcima,
Dok sočna u zrncima tvoja krv plamsa.*

*Ti si mi to okovlje koje zarobljava,
Čija se slast u me stropoštava, i
Samo veru u nežnost vraća i pričinjava.*

31. 8. 1979.

RUKE VEČERNJIH LJUBAVNIKA

1

*Ruke, večernji ljubavnici, telo koje se daje i uzima,
Njen struk u obliku gitare iz koga ljupka muzika izvire.*

*Beskrajna dubina očiju i bokovi ljubavnice što gore
U požarima sutona morskog, šumovi talasa što zanose.*

*Prostrte kao ležaji, u grču prstiju, ko zrake sunca
Glas vode zove ih glas tela zove ih glas ljubavi zove ih.*

*Ruke od čežnje savijaju se u lûk drhtaja, vatru užitka.
Na pesku kostrenskom u gustom mirisu borovine ispisuju*

*Ljubavnu pesmu dodira, usnama vrelim slova poljupca
Na listovima mora mlado telo svo od žestine i lepote.*

*Prstiju tankih, kao šaputavi cvet vazduha i vode,
Leluja ona istinskim mirisima u nesaglasnim časovima.*

*Kao boja mora javljaju se oči i pomiču splet tetiva.
Traje dugotrajno traganje odsutnosti, ljubavi, kletve...*

*Pomešana s ritmovima muzike dolazi preko peska i vode
I svoje telo svija opijena snažnim porivima bedara.*

*Okrenuti talasima, u zatonima, kao dve statue od bronce,
Izdvaja se ona, tanka u struku, galebovi slute to telo.*

*Ta koža od tamarisa, ružičasta, s nežnim
pregibima trbuha
Pena i put, uleknuća ko boja naranče i modra zrnca soli.*

*Svež stisak lica dlanovima u postelji sjajnog peska.
Sitne kapilare u slankastom vazduhu i mirisi algi*

*Dolazi noć bremenita sa koralnom svetlošću dubina
I na mahove pritiska glas ljubavnika o stene i more.*

*U uzajamnoj navali nežnosti dodiruju se kolena i ruke
Zatvaraju se poljupci kao najčvršće brave ljubavne*

*Zgusnuta, utihnula voda, penju se mirisi soli ko zavesa
Oni se još greju na onom suncu sa usnama
od živog srebra*

*Očiju punih neba leže nauznak u tišini opojnog leta
Ona s rukama prozirnim, on snažnim okovima muškosti.*

18 - 19. aprila 1977.

LJUVENA

*Ti si lepa ljubavi moja, ljubavi
Ljupkija od svake ljupkosti
Savršenija od svih bogova*

*Vatre tvojih usta ljubavi moja, ljubavi
Izgaraju me svojom pomamom
U nagosti tela tvog i grudi ukrutljivih*

*Na prevojima ti tela ljubavi moja, ljubavi
Među dolinama vitkih i dugih nogu
Grudvicu mraka udom razgonim*

*A ti si lepa ljubavi moja, ljubavi
I twoja haljina, kosa gusta, ruke, mirisi u travi
A ti si mi lepa ljubavi moja, ljubavi*

31. 8. 1979.

50

TRENUTAK ISTINA

*Volim tvoje oči, modre latice,
Ljubičasti sjaj duše.
Volim narančastu kožu tvojih usta,
Glas koji je uvek spremam da prepriča
Godine naše mladosti.*

*Ali samo je ovaj trenutak istinit,
Devojčice,
Gladi moja nepresušna,
Ovaj trenutak od sreće i teskobe
Koja nas zatvara u svetle tamnice
Nepoznatih daljina, ovaj suton ispunjen
Morem i poljupcima.*

OPOJNI GREH

*Devojčica me grli i ljubi.
Osećam kako joj se usne tope na mojim,
i kako joj telo drhti
od straha i čežnje.*

*U tišini
još nedovršene planinske kuće
miriše rano proleće
i njene male jabučaste grudi.
Penušaju se večernje magle
i oseća vlažnost kiše
u erotičnom vazduhu.*

*Ona se propinje na prste,
pripija svoja stegna čvrsto uz mene,
namešta oble kukove,
svoj zaobljeni trbuh...
utapa svoje nepomične oči
u mojim zenicama
i ljubi, ljubi*

*Stavljam svoj potpis
usnama
na njen vrat izvijen
dok opijena srsima bledi moja devojčica
i kao leptirica treperi na mestu*

*Pogrešili smo
kaza mi
u jednom trenu slasti i vatre
zaustavljujući naše disanje
koje odveja vetar.*

*Pogrešili smo,
kaza mi s još većim strahom
otrgnuvši se iz zagrljaja,
bežeći niz proplanak i
odnoseći vlažne poljupce
na mladoj koži.*

Moje je oči ne stižu.

MIR, MORE, SAN

*Čas samoće. Bez toplog daha žene.
Soba nad morem, kupicama pene.
Lice na dlanovima, odlutale zene:
Sto, knjige, jabuke, tragovi sene.*

*Čas tišine. Svetlost predmete zlati:
Šuma, ptica, polje, uskovitlane vlati
To davna je slika koju misao vrati,
Na trenutke što su znali lepše sjati.*

*Maleno srce izvijeno u ljubav, vitki most
Svetlost utišana na mahove ga prska
Nemoćnu ruku zarasta prah, šaš, trska.*

*Mir. Iščupana iz tela luta kost.
Narasta od bola ljubičasta kula:
Zapaljeno oko, drhtaj, ogrubela čula.*

SADA ZNAM

*Najljubavniju pesmu ljubavi
Napisali smo usnama*

UZ ZBIRKU "LJUOKO TELO" JOVICE ĐURĐIĆA

Ćutilnost je tradicijska, ali i suvremena, ponekad anakronična, prepostavka pjeva, gotovo njegova inicijalna, ili inicijacijska, istovetnica. Ona (:ćutilnost) mjera je kojom se obuhvaća svijet, pa se sentiment fundamentalizira u odnosima naspram svojih subjekata, odnosno njihovih vizura objekata predmetnotematskih struktura tvarne i idejne pojavnosti.

Uglavnom, sentiment se nikad ne određuje naspram zaborava ili naspram svoje dijakronijske svijesti, te stoga rijetko u tako zahvaćenim predmenotematskim i ostalim strukturama nalazimo čak ni skrivene konverzije. Izbor ćutilnog određenja svijeta, ili njegova shvaćanja i upjevavanja, posjeduje stoga u sebi izbor globalnog užitka manje prema svijetu a više u **određenju** prema njemu. S tim u vezi senzitivnost i senzoričnost sentimentaliziranja uopćavanja približava se rubom nadomak umjetnosti sreće.

Pretvaranjem svega u senzitivno poetike sentimenta na sasvim izravan način stvaraju lažnu tragediju od (sve)općih obrazaca, pa na taj način, čak iako ponekad kreće od prepoznatljivog u nominaciji, univerzalizira strukture i u njenim specifikumima i specifičnostima. da je tome tako prepoznatljivo pridonosi i odnos prema iskazu, a i tada kada je ta briga prisutna realizira se istrošenim (stalnim) oblicima, premda ponekad briljantno izvedenim u njihovim određenjima. Prema tome, ni na idejnim ni na planu znakovne provedbe nema separabilnosti, nema mjesta inverziji ili poetskoj konverziji, jer bi to na stanovit način temeljni atak na vizuru, na specifično

određenje prema objektima i pridavanju im određenih, potetsko optativnih, svojstava.

Počesto se zamjećuje sentimentaliziranje onoga što je već samo po sebi tenzično u čutilnosti. Na taj način semantičkoj se razini pridaje intenziviran patos praćen svojim izričajnim i znakovitim ritualima, a najevidentnije je to u ponavljanjima i pitanjima s romantičarskim zanosom. Vidljivo je to, na primjer, u tradiciji čitanja Nerude i Preverta potom u nas raičovića, Goloba, D. Maksimović, S. Markovića, itd. pa sve do P. Zupca.

Panvitalizam te vizure kao da želi univerzalnije pridati vlastiti osobeni pečat, istrošenom općem kodu dodati, ili ga specifirati istrošenim svojim kodom. Tumači se to težnjom jednostavnosti, razumljivosti i ostalim razlozima, što su sami po sebi i razlog svemu.

Najčešći govor čutilne senzoričnosti tjelesno pretvara u senzitivno. Tijelo je objekt spekulacija u kojima patos pronalazi svoju ekspanziju u dominaciji posvemašnje optativnosti ili za uskraćenim ili za realizantnim činom erotske prakse, gdje se u potonjem optativnost simplificira u prosjećanju, a upravo će ono (:prisjećanje) biti i membra disiecta i modus procedenti, ovisi o tome kako se što iščita. Membra disiecta, ako se promatra globalni shematizam fiksacije patosa, odnosno njegove transgresije u senzitivne tenzije, i modus procedendi, ako se shvati kao analekta iz predmetnotematskih struktura artificijelnih i literarnosnih datosti, njihovih univerzalija i pepetuiranja procesa što ih je istrošio do promatrana suvremena realizanta.

S druge strane tjelesno, nužno vezano s erosnim i amoroznim, nudi svoju sasvim izravnu atraktivnost programu jednostavnih izričajnih rituala senzorična patosa, nudi atraktivno polje i razine estradnosti tako shvaćeno erotografije. Za razliku od nekih shvaćanja po kojima je eros uskraćata, po nekima je on (referencijsko) obilje, ali obilje koje se

realizira u perpetuiranju izvorišnih shvaćanja o njemu, ili negovim poimanja.

Upravo to perpetuiranje pomaže simplificiranosti jezika i patosa, paradigmatičnosti semantičke ravnine, koja je zapravo obrazac tog perpetuiranja. Ima u tome, dakako, melodramatske tendnencije između (referencijskog) obilja, koje je zapravo redukcija na općeprepoznato, i poetskog objekta. Naime, uvijek se u tom slučaju objekt primjerava perpetuiranoj referencijalnosti i tako bježi ne samo od svoje tvarnosti nego i od vlastite referencijalnosti, on je (:objekt) egzemplar tuđe referencijalnosti, denotat čij je konotativnost određena prije njegova (:objektova) izbora na pjesničku optativnost, što je nadjačala objekta.

Taj obrazac u kojem je ponajprije odabrana denotacija i konotacija pa tek onda objekt primijeren tom primjeru govori zapravo o tome da književnost, posebice pjesništvo, čutilnih poticaja i sentimentalističkih tendencija u svojoj čvrstoći pojavljivanja i realizantnih oblika valja shvatiti i kao ostale stalne oblike revivala što su aktualni u našoj književnosti posljednjih godina.

Ako se u vezi sa svim rečenim, a pogotovo u vezi s tendencijama revivala pojedinih oblika i shvaćanja, shvati i najnovija zbirka pjesama Jovice Đurđića, onda on daje znatan obol revivalu onoga shvaćanja što ga je sam odabrao kao svoj pjesnički credo.

M. Stojević

SADRŽAJ

- Ljupko telo /7
Grudi devojčice /10
Dozrevanje devojčice /11
Lepe žene /13
Usnula devojka /15
Kad su cvetovi ljubili kolena /18
Ljubav devojčice /19
Beleška o Larisi i proleću /20
Dolaziš s mirisom bilja /21
Beleška o devojčici /22
Devojčica /23
Poljubac /24
Devojčica kad prvi put ljubi /25
Dunja ili žena /26
Žena-trska /27
Oči moje drage dok me ispraća /28
Mlade vitke žene /29
Izlet na Trsat kulu /30
Žena u modrom /32
Telo žene /35
Devojčica skuplja svoja kolena /36
Draga /37
Bog ljubavi /38
Usta u poljupcu /39
Vatre /40
Zvezde na uzglavlju /41
Galeb u telu žene /42
Prva ljubav /44

- Slap /45
Usne /46
Ruke večernjih ljubavnika /47
Ljuvena /50
Trenutak istine /51
Opojni greh /52
Mir, more, san /45
Sada znam /55
Uz zbirku "Ljupko telo" Jovice Đurđića /57

Jovica Đurđić
LJUPKO TELO

Lektura i korektura
JOVICA ĐURĐIĆ

Likovna oprema
ANTUN DEPOPE

Tehnički urednik
LJUBOMIR KARUZA

Izdavač
PARTIZANSKA KNJIGA
Ljubljana

Za izdavača
JAROSLAV SKRUŠNY

Tisak
LIBURNIJA
Rijeka

Rijeka, 1985.

Po prirodi svog talenta, po prirodi svojih pjesničkih nakana i ostvarenja, Jovica Đurđić je veoma rijetka, gotovo jedinstvena pojava u našoj najnovijoj poeziji. On je vidovit gotovo za sve oblike, sadržaje i manifestacije životne radosti i sreće. Gotovo nevjerojatno, pa ipak je tako. I dok drugi pjesnici u prigodnim situacijama i konjukturnim prilikama glume, domišljaju i mamuzaju tzv. životnu sreću i izigravaju životnu radost, stvarajući neku vrstu prolazne i primijenjene poezije, dотле Jovica Đurđić sve čega se dotakne — preobrazi u simbol ili sliku, u iskaz ili pjev najčešće vedrine, radosti i sreće. On u svemu nalazi radost. On u svemu uživa kao drevni hedonista.

Pjesnik Jovica Đurđić je naprosto srećan i radostan. Njemu polazi za rukom da u životu koji živi nađe oslonac svojoj radosti i sreći. I u tome je njegova posebnost, njegova izuzetnost među pjesnicima...

Pjesnik je svjestan svoga neobičnog položaja u našoj poeziji. Vlastiti ukus razvija do profinjenosti. Razvija smisao za mjeru. Prihvata riječi u opticaju, pa i one koje su s vremenom izandale. Vraća im prvobitna značenja.

Pjesnici kova Jovice Đurđića su rijetki u nas.

HUSEIN TAHMIŠČIC

Đurđićeva svjetla, romantičarski zvučna lira odzvanja trubadurski toplo i prisno, čak ohrabrujuće. Pjesnik u ljubavi iznalazi utočište, vedrinu zbog koje vrijedi živjeti. On je u svoju liriku istočio čar unutrašnjih sazvučja. Ljubav prema ženi je osnovni motiv, izvorište iz kojega se rađaju pjesme. Ima u Đurđićevim stihovima ushićenih, iskrenih podrhtaja i usplahirenosti (Dolaziš s mirisom bilja). U tri pjesme (Beleška o devojčici, Devojčica i Ljubav devojčice) pjesnik je otkrivao svu plemenitost nevinosti i naivnosti, čednosti, čistoće i prirodnosti djevojčice. Stoga tri pomenute pjesme čine malu trilogiju, svojevrsni hvalospjev bezazlenosti koju simbolizira djevojčica.

SPIRO MATIJEVIĆ